

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 808/2022
02.06.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, др. Драгише Б. Слијепчевића, Јасмине Стаменковић и др. Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца „Електродистрибуција Србије“ ДОО Београд, Булевар уметности број 12, Београд – Нови Београд, Огранак Електродистрибуције Крагујевац, чији је пуномоћник Тамара Рамач, адвокат у ..., против тужене Самосталне угоститељске пекарске радње „...“ ..., АА ПР, чији је пуномоћник Никола Поповић, адвокат у ..., ради дуга, вредност предмета спора 227.088,29 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Привредног апелационог суда Пж 3947/21 од 10.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 02.06.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против решења Привредног апелационог суда Пж 3947/21 од 10.02.2022. године, као изузетно дозвољеној

УКИДА СЕ решење Привредног апелационог суда Пж 3947/21 од 10.02.2022. године и решење Привредног суда у Крагујевцу П 10/2021 од 13.04.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Решењем Привредног суда у Крагујевцу П 10/2021 од 13.04.2021. године, одбачена је тужба у овој правној ствари и обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка плати износ од 6.000,00 динара.

Решењем Привредног апелационог суда Пж 3947/21 од 10.02.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено решење Привредног суда у Крагујевцу П 10/2021 од 13.04.2021. године.

Против правноснажног другостепеног решења тужилац је изјавио посебну ревизију на основу члана 404. ЗПП, због погрешне примене материјалног права, а ради уједначавања судске праксе.

С обзиром на различиту судску праксу у истој правној ситуацији, Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. ЗПП,

да се ревизија тужиоца сматра изузетно дозвољеном, ради потребе уједначавања судске праксе. Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) Врховни касациони суд је установио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева је потражвање тужиоца према туженом у износу од 227.088,29 динара на име неовлашћеног коришћења електричне енергије.

Тужилац је навео у тужби, да је тужени неовлашћено користио електричну енергију услед чега је тужилац извршио обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије, на основу којег је дана 24.05.2018. године издао и доставио туженом рачун за неовлашћену потрошњу електричне енергије, на износ од 227.088,29 динара по коме тужени није поступио. Тужилац је уз тужбу доставио рачун за неовлашћену потрошњу електричне енергије број 29-11-13341893-001, записник о контроли мерног места директно мерење од 22.05.2018. године, записник о неовлашћеном коришћењу електричне енергије од 22.05.2018. године. Тужилац је образложио постојање правног интереса за подношење тужбе, позивајући се на одредбе члана 3., 52. и 53. Закона о извршењу и обезбеђењу, наводећи да рачун за неовлашћену потрошњу електричне енергије није типичан рачун за извршене услуге који поверилац испоставља дужнику, већ је то по природи ствари рачун који у себи садржи претпоставку постојања обавезе дужника која је заснована на записницима о неовлашћеној потрошњи електричне енергије, које овлашћена лица тужиоца састављају на лицу места када се утврди постојање неовлашћене потрошње електричне енергије.

Првостепени суд је по одржаном рочишту у складу са чланом 294. Закона о парничном поступку донео решење којим је одбацио тужбу, налазећи да рачун који је достављен уз тужбу, представља веродостојну исправу подобну за доношење решења о извршењу, с обзиром да је уз исти достављена и опомена којом је тужилац позвао туженог да измири обавезу по тачно одређеном рачуну, који износ је предмет тужбеног захтева, као и из разлога што тужилац није могао да образложи правни интерес за подношење тужбе уместо предлога за извршење.

Другостепени суд прихвата разлоге првостепеног суда, истичући да независно од чињенице да ли се ради о тужби са кондемпнаторним или деклараторним тужбеним захтевом, мора постојати правни интерес, па када странка располаже веродостојном исправом на основу које може покренути поступак извршења који је по самом Закону о извршењу и обезбеђењу хитан и у коме поверилац може брже, ефикасније и економичније остварити своје право и намирити потраживање, налази да не постоји правни интерес тужиоца за подношење тужбе и вођење парничног поступка.

Врховни касациони суд не прихвата изражено становиште нижестепених судова.

Према одредби члана 52. Закона о извршењу и обезбеђењу решење о извршењу на основу веродостојне исправе доноси се ради намирења новчаног потраживања. У законом прописан круг веродостојних исправа спада и рачун домаћег или страног лица

са отпремницом или другим писменим доказом о томе да је дужник обавештен о његовој обавези. Одредбом члана 53. ЗИО предвиђено је да је веродостојна исправа подобна да се на основу ње донесе решење о извршењу на основу веродостојне исправе, ако садржи податке о извршном повериоцу и извршном дужнику и предмет, врсту, обим и доспелост обавезе извршног дужника. Ако доспелост обавезе не може да се утврди из веродостојне исправе, извршни поверилац је дужан да уз веродостојну исправу приложи писмени доказ да је извршном дужнику оставио накнадни рок да испуни обавезу.

Тужилац утужени износ потражује на име неовлашћеног коришћења електричне енергије. Тужилац је уз тужбу поднео записник о контроли мерног места – директно мерење од 22.05.2018. године из чије садржине произилази да је конторлом утврђено неовлашћена потрошња електричне енергије; да државни жигови нису верни; да бројило не мери. Из приложеног записника о неовлашћеном коришћењу електричне енергије од 22.05.2018. године произилази да је неовлашћено коришћење електричне енергије учињено коришћењем електричне енергије преко мерног уређаја на коме је од стране купца онемогућено правилно регистровање електричне енергије те је бројило демонтирано и однето у просторије Електродистрибуције. Приложен је и рачун број 29-11-3341893-001 за неовлашћену потрошњу електричне енергије у периоду од 14.02.2018. године до 22.05.2018. године.

Према одредби члана 42. Закона о порезу на додатну вредност обвезник је дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга, при чему је одредбама члана 4., 5. и 6. истог Закона предвиђено шта је промет добара и услуга, односно шта се сматра прометом добара и услуга. Свакако да се фактуром као веродостојном исправом на основу које се може поднети предлог за извршење и одредити извршење подразумева фактура којом је фактурисан промет робе, односно извршених услуга при чему се уз фактуру доставља отпремница, односно други доказ да је дужник обвезник новчаног плаћања. У конкретном случају предмет тужбеног захтева је неовлашћено коришћење електричне енергије које се подводи под правни институт стицања без основа, па тужилац за новчано потраживање по овом основу нема законску обавезу издавања фактуре, јер се не ради о промету добара и услуга. Код чињенице да је тужилац доставио записнике о контроли мерног места, односно о неовлашћеном коришћењу електричне енергије са фактуром за неовлашћено коришћење електричне енергије за одређени период не произилази да су достављене веродостојне исправе из члана 52. Закона о извршењу и обезбеђењу на основу којих се одређује извршење. У конкретном случају не ради се ни о приложеној веродостојној исправи из члана 455. Закона парничном поступку за издавање платног налога, односно нема услова ни за примену става 3. наведеног члана да, ако се на основу веродостојне исправе може тражити извршење у складу са законом којим се уређује извршење и обезбеђење суд ће да изда платни налог само ако тужилац учини вероватним постојање правног интереса за издавање платног налога. Ако тужилац не учини вероватним постојање правног интереса за издавање платног налога суд ће тужбу да одбаци.

Сходно томе очигледан је правни интерес тужиоца да на основу доказа приложених уз тужбу поднесе кондемпнаторну тужбу за исплату новчаног потраживања по основу стицања без основа, при чему с обзиром на досадашњу судску праксу произилази да су судови поступали по редовним тужбама у датој ситуацији, па је

Врховни касациони суд применом члана 416. ЗПП, а у вези члана 420. ЗПП укинуо нижестепене одлуке.

У поновном поступку првостепени суд ће спровести поступак у складу са одредбама ЗПП и одлучити о основаности тужбеног захтева.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић